

4037808 SHCR/M : สาขาวิชา : ศาสนาเปรียบเทียบ; อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ)

คำสำคัญ : ความกตัญญูคุณทวดเวที / บุญการี / การทอดทิ้ง / คนชรา

โกวิท ราชวงศ์ : หลักคำสอนเรื่องความกตัญญูคุณทวดเวทีในพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาทัศนะของ
คนชราว่าด้วยการทอดทิ้งบุญการีในสังคมไทยพุทธ (THE TEACHING OF GRATEFULNESS IN
BUDDHISM : A CASE STUDY OF THE ELDERY'S VIEWS ON THE PARENT ABANDONMENT IN
BUDDHIST THAI SOCIETY. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุมนา ตั้งคณะสิงห์, บุรณ เกตุทัตธา,
M.A., ศรีนทิพย์ สตรีศิลป์, อ.ม., 160 หน้า. ISBN 974-04-2173-3

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหลักคำสอนเรื่อง ความกตัญญูคุณทวดเวทีในพระพุทธศาสนา สาเหตุ
และปัญหาการทอดทิ้งบุญการี และทัศนะของคนชราเกี่ยวกับความกตัญญูคุณทวดเวทีและปัญหาการทอดทิ้งบุญการีใน
สังคมไทยพุทธ โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยภาคเอกสารและการวิจัยภาคสนาม

ผลวิจัยภาคเอกสาร พบว่า ความกตัญญูคุณทวดเวที คือ ความตระหนักรู้ในคุณของบุคคล สัตว์ และ
ประโยชน์ของสิ่งอื่น ที่มีต่อตนเองทั้งโดยตรง และโดยอ้อม แล้วประกาศและตอบแทนคุณนั้นตามความเหมาะสม มี
5 ประเภท คือ ความกตัญญูต่อบุคคล กตัญญูต่อสัตว์ กตัญญูต่อวัตถุ สิ่งที่ไม่มีความวิญญูญาณ กตัญญูต่อตนเอง และ
กตัญญูต่อธรรมชาติ ความกตัญญูคุณทวดเวทีสัมพันธ์กับสัมมาทิฏฐิ ในฐานะเกื้อกูลกัน และสัมพันธ์หลักกรรมในฐานะมี
ผลถึงกัน ทั้งในชาตินี้และชาติหน้า บุญการีที่เน้นในงานวิจัยครั้งนี้ คือบิณฑบาต ภูยกษย่องในฐานะพิเศษเป็น
พรหม บุรพเทพ บุรพจารย์ และ อาหุ ในบุคคลหรือพระอรหันต์ของบุตรธิดา ควรที่บุตรธิดาจะต้องตระหนักใน
บุญคุณแล้วตอบแทน ด้วยการเลี้ยงดู ช่วยทำกิจธุระ ดำรงวงศ์สกุล ประพฤติตนให้สมควรได้รับทรัพย์มรดก และ
ทำบุญอุทิศกุศลไปให้เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ปัญหาการทอดทิ้งบุญการีในสังคมไทยนั้น มาจากสาเหตุสำคัญ 4
ประการคือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาทางด้านสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน และ
ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว และในขณะที่แนวทางแก้ไขปัญหาการทอดทิ้งบุญการีในสังคมไทย
ปัจจุบันนั้น พบว่า ต้องเริ่มจากการแก้ไขปัญหายาในครอบครัวกันเองก่อน คือครอบครัวต้องเสริมสร้างกันเอง โดย
มีความรักความเข้าใจกัน และรัฐบาล สังคมต้องเข้ามาช่วยสนับสนุนอีกแรง ดังนั้นปัญหาดังกล่าวต้องแก้ไขจาก
หลายๆ ด้านคือด้านผู้สูงอายุเอง ด้านบุตรหลาน และด้านรัฐบาลหรือสังคมที่เกี่ยวข้องต้องช่วยเหลือกัน

ผลวิจัยภาคสนามพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเข้าใจหลักคำสอนเรื่องความกตัญญูคุณทวดเวทีเป็นอย่างดี
มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาจะเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราในระดับสูง การปฏิบัติต่อบิณฑบาตเมื่อ
ครั้งเป็นหนุ่มสาวอยู่ในระดับดี ส่วนสาเหตุสำคัญที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุตรหลานได้นั้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก
ปัญหาคนดูแลผู้ดูแลในเวลากลางวัน รองลงมาคือปัญหาด้านสุขภาพ ส่วนบุคคลที่มามีผู้สูงอายุมากที่สุดคือ
หลานหรือเหลนและในบั้นปลายชีวิตผู้สูงอายุเลือกที่จะอยู่ที่สถานสงเคราะห์คนชราบางแห่งมากที่สุด ในด้านความพึง
พอใจของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุพึงพอใจมาก และที่พึงพอใจมากที่สุดคือ การบริการของผู้ดูแลของสถานสงเคราะห์
คนชรา ส่วนด้านความต้องการ พบว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุตรหลาน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการมากนัก
ที่ต้องการคือให้หน่วยงานรัฐเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน ซึ่งขณะนี้ สถานสงเคราะห์คนชราก็ดูแลอยู่แล้ว

4037808 SHCRM**: MAJOR: COMPARATIVE RELIGION; MA. (COMPARATIVE RELIGION)****KEY WORDS****: GRATEFULNESS/PARENTS/ABANDONMENT/ THE ELDERLY**

KOWIT RACHIWONG : THE TEACHING OF GRATEFULNESS IN BUDDHISM : A CASE STUDY OF THE ELDERLY'S VIEWS ON THE PARENT ABANDONMENT IN BUDDHIST THAI SOCIETY. THESIS ADVISORS : SUMANA TANGKANASINGH, BOON KATUTASSA, M.A., SARINTHIP SATIRASILAPIN, M. A., 160 P. ISBN 974-04-2173-3

The objectives of the research are to study the teaching of gratefulness in Buddhism, the causes and problem of parent abandonment and the elderly's views on the parent abandonment in Buddhist Thai society. The research is divided into 2 parts, the documentary and the field research. According to Buddhism gratefulness means to realize the benefits of people, animals, or things directly or indirectly and to return to them, in any way, that shows gratefulness. There are 5 kinds of gratefulness 1) to be grateful to human being 2) to be grateful to animal 3) to be grateful to material things, non-material things 4) to be grateful to oneself and 5) to be grateful to Dhamma. Gratefulness relates to the Right View as supporting each other and relates to kamma as affecting each other in this life and next lives.

The parents, previous benefactors, emphasized here are praised in the high positions as the Brahma, the first Deva, the first Teacher and the Enlightened One of children. The children can show their thanks by taking care of them, helping them in their works, maintaining the name of the family, behaving oneself in an acceptable and making merit for them when they passed away. The problem of parent abandonment in Thai society comes from 4 causes economic problems, health problems, social problems, and family relationship problems. The solution of the parent abandonment should begin from inside the family by loving each other. Then the government or society should provide social welfare for the elderly. Therefore this parent abandonment can be solved by the elderly themselves, by their children and by the government.

From the field research, it was found that most of the elderly understand the concept of gratefulness and practice in religious activities before coming to the Bangkhae Home for the Aged and they used to behave suitably to parents when they were young. From the interview of the elderly, the main cause of coming to live in Bangkhae Home for the Aged is lack of a care taker during the day. The minor cause was health problems. The people who frequently visited the elderly were the grandchildren. The place that the elderly most liked to stay in their old age was the Bangkhae Home for the Aged. What gives satisfaction to the elderly while staying at the Bangkhae Home for the Aged is the services of the officers. Concerning their children, the elderly do not need their visits. They need more the help from the government organization in spite of good services of the Bangkhae Home for the Aged.